

Tržiči, v Selcah, v Poljanah pri Loki, v Krašnji, v Žireh v Kranjski Gori, v Postojini, Vipavi, Senožečah, Loži Kočevji, Krškem, Kostanjevici, Lašičah, Loškem Potoku, na Krki, v Ratečah, Ribnici, Šmarji, Smartnu, Št. Rupertu, Št. Vidu, Žužemberku, Trebnjem, Višnji Gori, Metliki in v Črnomlju.

Kar je pričela Marija Terezija glede šol, to so nadaljevali pridno njeni nasledniki. Med avstrijskimi pedagogi slovita posebno ob konci prejšnjega stoletja in v začetku sedanjega dva Kranjska rojaka: Anton in Jožef Špendou. Rodila sta se v Mošnjah na Gorenjskem, prvi 1739 in drugi 1757. Jožef Špendou je sestavil namreč znamenito delo: „Politische Verfassung der deutschen Schule“, ki je izšlo l. 1806. na Dunaji, ki je bilo merodajno za avstrijsko šolo do l. 1896., v kojem letu je bil sklenjen sedanji šolski zakon.

36. Kranjsko šolstvo v francoski dobi.

Kakor vemo že, je postala Kranjska dežela l. 1809. kos francoske provincije Ilirije. Francozi prevstrojili so upravo in šolo po svojem. Zabilježiti pa moramo, da ta prevstroja je bila le koristna našemu jeziku in naši narodnosti. Francozi so bili prvi, ki so uvažali našo govornico, oni so bili prvi, ki so dali slovenščini ono mesto, koje ji je pripadalo vedno na Kranjskem, oni so bili prvi, ki so jo vpeljali v šolo.

Poglejmo to stvar malo natančneje. Šole pod Francozi so se delile: v tako imenovane centralne šole, ki so bile nekake akademije za medicino, kirurgijo, zemljerstvo in za pravnštvo, in v liceje ali gimnazije. Učni jezik v teh šolah je bil francoski in laški.

Razen tega je bilo tudi ukazano, da se mora ustanoviti v vsaki občini tudi ljudska šola. Učni jezik po teh zavodih je bil pa edino leslovenski. Ta ukaz razjaril je pa tako tedanjega ravnatelja normalne šole v Ljubljani, da je l. 1811. ostavil službo in Ljubljano, zakaj rekel je, „da pri tacih okoliščinah ne more več koristiti domovini.“ — Dobro je bilo to, a še boljše je bilo to, da so postavili Francozi na njegovo mesto prvaka slovenskih pesnikov, našega Valentina Vodnika.

Vodnik ni bil samo pesnik, on je bil tudi odličen šolnik. Za šole spisal je nastopne knjige:

1. Abeceda za prve šole, l. 1811.
2. Abeceda ali Azbuka za prve šole.
3. Krščanski nauk za ilirske dežele, vzet iz katekizma za vse cerkve francoskega cesarstva, l. 1811.
4. Pismenost ali gramatika za prve šole, l. 1811. — Ta knjiga je posebno važna, zakaj s tem delom podal je Vodnik slovenskemu narodu prvo v slovenskem jeziku spisano slovensko slovnico. Čudno se bode dozdevalo to marsikom, a vendar ni drugače. Saj vemo, da za nas Slovence ni veljelo do Napoleona nikdar ono pravilo: Otrok izobražuj se na polagi svojega materinega jezika. — Napoleon je šele spraval pri nas ta rek v porabo. Toda ko je on odšel, zgubilo je to pedagogično pravilo zopet svojo celo veljavo. Vodnikova pismenost se je rabila na malih šolah namreč samo toliko časa, dokler so bili Francozi v deželi.

5. Početki gramatike, to je pismenosti francoske, ki je bila namenjena latinskim šolam v Iliriji, in je izšla tudi l. 1811.

S temi deli pa ni koristil Vodnik samo šoli, ampak pripomogel je tudi jako mnogo, da se je okreplil naš mili, do tiste dobe povsod zanemarjeni slovenski jezik. Vodnik je bil oče umetne slovenske pesni, oče slovenskega časnikarstva, oče pismenosti slovenske. Zraven tega je pa on še oče veličastne ideje, da smo Slovenci potomci starodavnih Ilircev:

„Od nekedaj tukaj
Stanuje moj rod;
Če ve kdo za druž'ga
Naj reče od kod.“

Po odhodu Francozov začelo se je pa zopet nemškovati po naših šolah. — Na kakem stališču je pa šolstvo Kranjsko dandanes, o tem bom govoril v naslednjih poglavjih. Žalibog, da je tako: Kranjski Slovenci bi bili vredni boljšega šolstva.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Odgovor „Soči“ in njenemu zavezniku.) Gospod Andrej Gabršček je dobil v svojem rovanju proti učiteljstvu zaveznika — na Kranjskem. „Burjica“ je huda, ker ne mara učiteljstvo drveti za njo črez drn in strn; zato se rada maščuje nad vsakterim, kdor ne pleše tako, kakor ona piska. Z veseljem sprejme v svoj zavednem učiteljstvu nasprotni tabor vsakega „zabavljača“, ki ji pomaga izpodkopavati ugled in veljavo samostojno mislečih ljudskih učiteljev.

V vsakem stanu je nekaj izdajavcev, ki ne morejo drugače, da delajo zgago in zdraho, kjerkoli in kadarkoli morejo. Tak izdajavec je razprostrl v 18. številu „Soče“ svoje umazane prste po našem listu ter vrgel kamen na urednika našemu listu. Nabrskal je ta „tovariš“ proti našemu listu in uredniku cel kup obrekovanj, žaljenj in psovok, katerih vsaka je pravi „izbruh slepih strasti in nevednosti“; ves dopis je pa pristna slika dopisnikove nizke duše in njegovega podlega značaja. „Kakor pišeš, tak si!“

„Soči“ naš list, seveda, ne ugaja; zato pravi, da je „Popotnik“ „mnogo boljši od „Učit. Tov.“ Sodba poedinca v takem slučaju ni merodajna, posebno če ga nadvladnje strast. Tu gre sodba naročnikom-plačnikom in sotrudnikom, ki dajo listu podporo, ki mu torej zagotavljajo življenski obstanek. In prav tu stoji naš list na dobrih nogah; dokaz, da vendar ni tako slabo urejevan, kakor trdi „Soča“, da torej ugaja naročnikom in ga ne urejajo nespretni, mlade moči!

Naš urednik ima kot tak že mnogo priznalnih pisem in tudi občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ mu je opetovano izrekel za njegov trud zahvalo, priznanje in zaupnico. Ko je bil pri X. glavni skupščini naše „Zaveze“ imenovan naš urednik soglasno njenim častnim členom, so se poudarjale tudi njegove zasluge, ki si jih je pridobil kot urednik „Učit. Tovariša“! In kaj poreče g. Gabršček in njegov oproda na sklep „Učiteljskega društva za goriški okraj“, katero je na svojem občnem zboru dne 2. t. m. obsojalo pisavo „Soče“, „Učiteljskemu Tovarišu“ pa izreklo zahvalo!

„Soči“ in njenemu „korajžnemu petelinčku“, ki vpije in zabavlja za plotom, tudi ni po volji, da ponatiskujemo učiteljstvo zadevajoče članke, dopise in notice iz „Slovenskega Naroda“. Seveda, g. Gabrščku bi bilo gotovo ljubše, ko bi zajemali vire iz vrtoglave „Soče“ in potem bi ponosno bil na prsi, češ, poglejte, koliko ugleda in veljave uživa „Soča“ med učiteljstvom! Povemo pa lastniku „Soče“ takoj, zakaj smo se zatekali v „Slov. Narod“. Da je ta list novi šoli vedno prijazen in naklonjen, tega nam niti omenjati ni treba in zato bi bili nehvaležni in nespametni, če bi se ogibali takega lista. Storili smo pa to tudi iz naslednjih nagibov:

Nekateri naši dopisniki so pošiljali nekaj časa enake članke in dopise nam in „Slov. Narodu“. Da bi dotični naši vrli sotrudniki ne izgubljali po nepotrebnem časa, smo jim svetovali, da naj take članke in vesti, ki se tičejo učiteljskega gmotnega vprašanja in ugleda, pošiljajo kar naravnost „Slov. Narodu“ in od tu jih potem posnamemo mi. Svetovali smo pa to tudi zaradi tega, da pridejo take stvari tudi med preprosti narod in v druge kroge, katerim ne pride v roke naš list. Vsak tak članek, dopis ali notica ima tudi več veljave, če se bere v tako uglednem dnevniku kakor je „Slovenski Narod“, ki ga čitajo in se ozirajo nanj tudi najvišji krogi. Da pa naš kot strokovni list potem ponatisne take članke, jih s tem le bolj podpre ter jim daje trajnejšo veljavo in moč.

Da taka politika ugaja učiteljstvu, je najboljši dokaz, ker ima „Slovenski Narod“ vedno več šolskih in učiteljskih vesti, dopisov in člankov. Sicer ga pa ni lista, da bi bil popolnoma izviren, in tudi „Soča“ se kaj rada poslužuje „škarij“. Da bi pa urednik strokovnega lista, ki mora poleg tega trudapolnega dela opravljati tudi zelo vestno svojo učiteljsko službo, pisal vedno sam izvirne članke, to je pa vendar nekoliko prevelika zahteva. „Sočin“ zaveznik naj prime najprej samega sebe za nos, naj pomisli, koliko je dolžan na naročnini našemu listu in koliko „Popotniku“; vpraša naj se, če je že kaj žrtvoval za učiteljske ustanove, za konvikt in sploh za učiteljsko organizacijo. Namesto da ruje in zabavlja proti lastnemu stanu v učiteljstvu nasprotnem listu, naj rajši v tem oziru stori svojo stanovsko dolžnost in prime za pero ter piše izvirne članke za naša strokovna lista! *Hic Rhodus, hic salta!*

„Soča“ bi tudi rada, kakor je videti iz tega podlega dopisa, da bi se „razkoračevali proti duhovščini in vladi“ — tudi kadar nimamo povoda. Naš program je pa: braniti se proti vsakemu nasprotniku šolstva in učiteljstva, izzivati boj in po nepotrebnem napadati pa nikogar.

Tega programa smo se držali vedno in temu programu ostanemo tudi zvesti.

Kadar bomo čutili, da preti nevarnost novi šoli, za katero se bojujemo, in pa novodobnemu, svobodomiselnemu učiteljstvu, bo naš list gotovo med prvimi, ki bo povzdignil svoj glas v varstvo šole in učiteljstva. Če nam je pa mogoče živeti v miru, nam je mir vedno ljubši, nego izzivanje in boj!

Na besede, ki se tičejo sumničenja glede neke boljše službe — na te nizkotne, nesramne in podle besede — izrekamo „Soči“ in njenemu zavezniku svoje pomilovanje. *Le style c'est homme!* — Kakor pišeš, tak si!

Med slovenskimi novinarji nimamo nikogar več, ki bi pisal in sprejemal v svoje predale take podle in neosnovane dopise kakor g. A. Gabršček; zatorej, slovenski učitelji, na stražo, zakaj: *„Hic niger est; hunc tu, Romane, caveto!“*

S Tolminskega. Ker bi bilo res škoda, da bi se pozgubile ljubeznivosti, katere je nakopičila „Soča“ v svojih številkah in da bodo vedeli tudi naši kranjski gg. tovariši, kakšne podpornike imamo v svojem časopisju, sem zbral tukaj šopek dehtečih cvetk; šopek sicer ni popoln, a vendar kaže „Sočo“, kakoršna je. Poslušajte:

„Iz učiteljskih krogov brez konca in kraja.“ — „Nekateri dopisniki menijo, da dosežejo svoj namen z nekakimi grožnjami, s pikanjem in zbadanjem, z nekakim zelo oblastnim govorjenjem o tistih krogih, ki imajo platno in škarje v rokah.“ — „... ko se poslužujejo naravnost iz trte izvitih razlogov in utemeljevanj, ki so večinoma smešna.“

„Ali mar menijo ti zabavljači, da poslanci sploh nimajo drugega posla, nego le z vprašanjem o učiteljskih plačah? Ali hočete pognati na boben zemljišča in hiše vseh naših posestnikov?“

Nadalje pravi, da že navadnim čitateljem presedajo lamentacije o našem vprašanju... „A prav v tem času bijejo „alarme“ nekateri učitelji, kakor da res že umirajo

za lakoto. Gospoda, še nikdo ni umrl za njo v teku dolgih let.“ (!) — „Čas bi že bil, da bi gg. učitelji začeli trezeneje delati in manj ropotati po časopisih.“

„Dopisniki iz učiteljskih krogov so sami ustvarili tak položaj; suvali so na desno in levo in izvajali odpor.“ — „Ali niso te besede izbruh slepe strasti ali velikanske nevednosti?“ — „Čudno je, da je med učitelji kratkovidnežev, ki ne umejo dosedanjega stališča naših poslancev!“ — „Vsi (?) goriški Slovenci so nas prav umeli, seveda jih je med učitelji samimi tudi nekaj, ki nočejo nas umeti (aha!), ki hočejo z glavo skozi zid.“

„Oni (učitelji) udrihajo na levo in desno, zavijajo resnico, da je že škandal, ter mečejo s podlimi insinuvacijami okoli sebe.“ — „Ne ve nič, govori in napada pa vendar in to o takih možeh, kakoršni so vsi slovenski poslanci.“ — „Dolženja tega dopisnika-učitelja proti „Ed.“ in „S.“ so podlosti prve vrste.“ — „Saj niti sami ne veste, kaj hočete.“ — „Nesrečno divjanje iz učiteljskih krogov je doseglo gorostasen vrhunec. Psovki, zavijanji in laži niti ne omenjamo.“ itd. — „Tako more pisati le prodana, podla duša brez iskre narodne časti.“

Naj zadostujejo te cvetke! Vi pa, gg. kranjski tovariši, primerjajte pisavo vaših listov, ko je šlo za izboljšanje učiteljskih plač, s pisarjenjem „Soče“.

Z Goriškega. („Soči“ . . .) Gosp. urednik, živ krst ne verjame, da bi kranjska mati mogla roditi tako podlo dušo, ki bi zamogla v svoji nesramnosti roditi dopis v „Soči“ z dne 2. t. m. Rdečica srama obliva vsakega učitelja ob misli, da bi kranjsko učiteljstvo zamoglo imeti v svoji sredi Efijalta, ki bi bil zmožen pisati dopis, katerega je mogla objaviti le — „Soča“ — stara klepetulja! Gospod urednik! Mi, ki poznamo umazane razmere, smo več kot prepričani, da ni došel dopis s Kranjske, ampak da se je spočel v grešni duši urednika „Soče“; ne, kranjsko učiteljstvo nima takega Efijalta, pač pa ga je imelo naše goriško — v osebi bivšega — žal da — učitelja Gabrščka! Vedi, da pride dan plačila tudi zate!

Na vse poštene in nepoštene načine je hotel bivši učitelj zamašiti učiteljstvu usta, da ne bi moglo zahtevati pošteno zasluženega plačila. V imenu „Sloge“ je pisaril raznim listom, da ne bi sprejemali dopisov iz naših peres. Hvala Bogu, da se je našel še na Slovenskem pošten list, ki je ostal nam naklonjen ter objavil zlobne naklepe. Naravno je torej, da se je učiteljstvo oklenilo vrlega „Slovenskega Naroda“ ter mu pošiljalo svoje dopise, katere je dan za dnevom priobčeval. Od začetka so se enaki dopisi in članki pošiljali tudi in celo poprej našemu „Učiteljskemu Tovarišu“. Ko pa smo opazili, da je vrli naš list celo manj važne dopise o naših zadevah iz drugih listov, posebno iz „Slovenskega Naroda“, priobčeval, smo opustili prepisovanje, ampak smo s hvaležnim srcem se obrnili do velespoštovanega g. urednika, da naj blagovoli postopati tako kakor je. No, zdaj pa je prišlo plačilo — od bivšega učitelja! Poznamo gospoda urednika vrlega „Učiteljskega Tovariša“ ter vemo, da je pisava stare „Soče“ prenzka, da bi ga mogla zadeti; vemo, da je prepošten značaj, da bi se pustil zvoditi od Gabrščka!

Ob istem času, ko je zadnjo soboto zagledala stara grešnica luč sveta v slovensko-„židovski“ tiskarnici A. Gabrščka, je zborovalo „učiteljsko društvo za goriški okraj“ v Gorici na kmet. šoli. V istem času je sklepalo učiteljstvo soglasno izjave proti sramotni pisavi Gabrščkove „Soče“ in proti nesramnim pismom iz Gabrščkove roke pod firmo „Sloge“, ravno v istem času pa so se sklepale soglasno srčne zahvale in priznanja v prvi vrsti napačnim listoma „Slovenski Narod“ in „Učiteljski Tovariš“! To je Gabršček slutil in zato je poslal v svet izbruh zadnje „Soče“. Največja nesreča, ki je zamogla zadeti kdaj goriško učiteljstvo, je bila in ostane pač ta, da je prišel iz njegove srede — Gabršček. Da bi ga bila burja vzela prej, ko je postal učitelj! —

Trpeče, zaničevano, preganjano učiteljstvo na Goriškem prosi tem potem oba lista „Slovenski Narod“ in „Učiteljski Tovariš“, naj vztrajata na poti, po katerem vo-

dita boj za naš obstanek. Ker nimamo ne časa ne sredstev, da bi na oba lista istočasno pošljali svojih dopisov in zagovorov, prosim lepo, da bi lista tudi v prihodnje složno in tako postopala kakor doslej. Prosim lepo, da bi tudi ta dopis, ki ga pišemo s srčno krvjo, prinesla oba.

Učitelj.

Iz Ribnice. († Josip Raktelj.) Dne 8. svečna je prenehalo biti srce moža, kateri je trud 47 letnega delovanja posvetil izomiki naroda. Zatisnil je na veke svoje trudne oči vpokojeni nadučitelj Josip Raktelj, imejitelj zlatega križca za zasluge ter častni občan ribniški, spolniviši 74 let.

Pisati nekrolog učitelju-trpinu ni nehvaležno delo. Saj je vendar vsaka stopinja, vsaka beseda pokojnikova storjena, izgovorjena v prid občanov in nikakor ne v lastno korist. Ali pokojnega prva plača 150 gld. ne podpira dovolj krepko moje trditve? Težje je obladati prepotrebno objektivnost; a radi te ne pridem v zadrego, zakaj tu podajam životopis iz peresa blagega pokojnika samega.

Rojen sem na Toplicah pri Novem Mestu dne 22. prosinca 1825, kjer so moj rajni oče Blaže Raktelj službovali kot ljudski učitelj in orgljavec okoli 6 let.

Od tam so bili prestavljeni po prečast. škofijstvu v Stari trg pri Ložu s svojo pet glav broječo družino. Ložka fara je bila takrat dekanija in rajni gosp. Karol Žerovic dekan in šolski predstojnik.

Ko sem dovršil 7. leto, sem začel hoditi v šolo k svojemu očetu; poleg tega sem pomagal mežnariti, ker so bili takrat vsi ljudski učitelji tudi cerkovniki in orglavci.

Iz Loža so bili moj rajni oče iz službenih ovirov na povelje preč. konsistorija prestavljeni v Moravče, menjaje v službi s tamošnjim učiteljem Praunseisom. Preseliti smo se morali v pozni jeseni v (moravško) faro, kjer je pastiroval strogi pa vneti šolski predstojnik dekan gospod Luka Jeras. Tam sem se šolal in ministriral menda 4 leta.

Ko je bil loški učitelj Praunseis umrl (na koleri), so si vrli tamošnji možaki veliko prizadjali, da so dobili svojega Blaža Raktelja nazaj v Lož — in tukaj so služili potem kot nadučitelj in organist do svoje smrti (l. 1869.). V Ložu sem svojega očeta kot 12letni deček često nadomestoval na koro, posebno rad sem hodil ob nedeljah in praznikih na Križno goro orglat in pet s svojo sestro Cecilijo.

Star kakih 13 let sem šel leta 1838. v III. (sedaj IV. razred) v Ljubljano in potem sem obiskoval še IV. razred — tedanjo realko, in kot 16- in 17letni mladenič l. 1842. in 1843. obiskoval pripravnico pod Jan. N. Slakarjem.

Jeseni leta 1843. sem dobil javno službo učitelja in orglavca na Toplicah pri Rudolfovem ter tam preživel veselo svoja mladeniška leta.

L. 1846. meseca kimovca sem napravil konsist. prekušnjo v Ljubljani pri dežel. šol. nadzorniku kanoniku Jan. Novaku. Predkušnjo sem napravil pri preč. g. proštu Albrehtu v Novem Mestu prav dobro.

L. 1848. me je preč. konzistorij imenoval učiteljem na takratni dvorazredni šoli v Ribnici; tu je služboval kot pomožni učitelj moj predragi prijatelj in tovariš gospod Janez Klinc po odhodu Ign. Böhma.

L. 1856. sem postal nadučitelj 3razredne ljudske šole v Ribnici. L. 1874. sem bil imenovan voditeljem osnovane štirirazrednice. Dne 25. vel. travna 1869 me je nj. ekscelenca g. ministr za nauk in bogočastje dekretiral začasno c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom za črnomeljski okraj, katero službo sem do 11. listopada 1870 opravljal.

Leta 1871. so me v konferenciji moji dragi tovariši izvolili za svojega zastopnika v c. kr. okrajni šolski svet, kojoj čast sem užival do 20. kimovca 1885.

Leta 1877. je postal moj starejši sin Dominik orglarski pomočnik pri slavnostnem orglarskem mojstru gospodu Goršiču v Ljubljani.

Od leta 1878., ko je bila v Ribnici dvorazredna dekliška šola ustanovljena, sem bil voditelj tudi tej šoli.

L. 1883. sem prejel tretjo, in l. 1888. četrto kvinvenijo.

L. 1880. me je c. kr. deželni šolski svet imenoval stalnim nadučiteljem.

Dne 25. grudna 1886 me je izvolila slavna občina v Ribnici svojim častnim členom ter mi podelila krasno diplomo.

Dne 3. sušca 1884 mi je umrl sin Eduard, učitelj na Robu pri Lašičah. R. I. P.

Dne 27. mal. travna 1886 je postala moja predraga hčerka Barica usmiljena sestra v ljubljanski bolnici.

L. 1883. je bil nastavljen moj sin Janez kot učitelj v Ribnici.

Dne 1. prosinca 1891 mi je bila plača zboljšana na 700 gld.

Dne 11. vel. srpana 1891 sem doživel veliko veselje: Mlajši sin Leopold, bogoslovec tretjega leta, je pel novo sv. mašo pri čast. gg. Uršulinkah v Ljubljani in ravno tisto dopoldne je bila njegova sestra, moja preljuba hčerka Cilika (kandidatinja) preoblečena v nuno ter prejela ime: Bernardka, Marija Jožefa. — Nepozabljiv, prekrasen dan! H. B.!

Celi čas svojega službovanja v Ribnici sem imel 33 kolegov učiteljev in 9 učiteljic.

Koliko mojih pridnejših šolskih otrok je postalo pozneje doktorjev, uradnikov, duhovnikov, učiteljev in učiteljic ter premožnih kmetovavcev in obrtnikov, Vam zdaj še ne morem povedati. — Sploh opazujem v svojih 43 letih tukajšnjega službovanja lep napredek in blagostanje, kar mi dela veselo upanje, da sem tudi jaz k temu nekaj pripomogel. — Opazujem pa tudi, da so moji bivši učenci in učenke, kakor sploh Ribničanje, pošteni, pobožni ljudje, ter se nadejam, da se bodo tudi v molitvi spominjali svojega starega učenika Raktelja. Bog daj, da bi bili vsi srečni in se enkrat veselo sešli gori v sv. nebesih!

Na moje prošnjo z dne 25. vel. srpana 1891 za umirovljenje mi je visoki c. kr. deželni šolski svet nakazal 960 gld. pokojnine in slavni c. kr. okrajni šolski svet izrekel svoje popolno priznanje. Hvala Bogu!

J. Raktelj, l. r.

Dostaviti mi je le, da je bil pokojnik po krepkem a pravičnem prizadevanju tedanjega nadzornika g. Komljanca odlikovan z zlatim križcem za zasluge. Odlikovanje se je hotelo nakloniti vrlemu možu ob njegovem vpokojenju, a došlo je nad pol leta pozneje. Umrli je bil dvakrat oženjen; iz prvega zakona mu je bilo četvero, iz drugega pa desetero otrok. Od preživelih 7 otrok so vsi jako dobro preskrbljeni, tedaj edina tolažba, katero je užival na postelji trpljenja in bolečin skozi tri leta. Sušca meseca je bilo 1896. l., ko je došlega z izprehoda zadela kap in ga položila v posteljo, iz katere ni vstal več. Vse ga je pomilovalo, vse čuvstvovalo ž njim, ki je odgojil vso faro in bil učitelj dedom, staršem in otrokom. O njegovi priljubljenosti izpričuje veličasten pogreb 10. svečna, katerega se je udeležila vsa šolska mladina, vsa fara — občinski odbor, bližnja duhovščina, poslanec Pakiž, 19 učiteljev in učiteljic, skratka — vsak, kdor je poznal pokojnika. Domači pevci so zapeli pred hišo žalosti in na pokopališču „Blagor mu“ in „Jamica tiha“, učiteljstvo pa v cerkvi jako ginljivo in sočutno: „Nad zvezdami.“ N. v m. p.!

Vestnik.

Učiteljski konvikt: Vrhniška posojilnica 10-21 gld.

Jakob Dimnik,
blagajnik.

Osobna vest. Ravnatelj na ženskem učiteljskem v Gorici, g. Frančišek Hafner, je dobil povodom svojega upokojenja naslov šolskega svetnika.

Učiteljske premembe na Kranjskem. Začasna učiteljica gđc. Pavla Zirer z Bučke in zač. učitelj g. Fr. Germ s Kopajna sta stalno nastavljena. G. Avgust Arselin iz Ljubnega pride v Prečno in gospod Engelbert Kavčič iz Semčca na Ig.